

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавннче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськнм Робітничнм Доми, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Редакція за оголошення не відповідає.

ДОПОМОЖІМ ВИГРАТИ СТРАЙК.

Вже поперх чотири тижні страйкує у Вінніпегу гурток робітників з Вестерн Глов Боркс. Пізніше до них прилучилися гурток робітників з Ледер Продукс. Страйкують за визнання своєї юні і за поденну роботу, а не за штурчуну. Домогання, як бачимо, не великі, коли взяти на увагу, що й до страйку вони працювали поденно, а не від штурку. Власителя зяка-ла юні. Він почувши, що його робітники стали членами краєвої юні, задумав спекатися їх скорше, як вони поставлять догання визнання юні. Але робітники відлучи куди гне роботодавць і застрайкували під проводом своєї юні.

Індустріальна Юні Краєвнх Робітників Канади — це нова юні. Вона щойно минулого року почала організуватися майже одностайно в Монреалі, Торонто й Вінніпегу. Перш свої дні вона започаткувала боротьбою за своє існування. І не хотіли боси визнати. І кожний крок у своєму поступі вона здобувала боротьбою. В самому Вінніпегу вона виграла вже два страйки і добилася визнання від босів. А оце зводять боротьбу в третій шпаш. Зяке повних чотири тижні стоять робітники на страйку. Роботодавць певно розраховував на те, що юніа молада щє, що у неї не вистарчить ні сил, ні завязтти диво протримати на страйку робітників.

На початку роботодавць старався залучити робітників владою і потягнув їх на суд. Але програв. Справедлив двох фахових робітників аж з Кінепер, Онт., але ті прилучилися до страйкуючих, коли побачили, на що їх привезено. Тепер він робить інші підступи, щоб проломити фронт страйкуючих. Він набрав до роботи дещо скевів, аж нічого в тіи рободі не розуміються, і хоче показати, що він де бає. Поліція філами днями пильнує, щоб страйкуючі робітники не мали доступу до скевів та де перемовляли їх. Але як би там не викручувався роботодавць, то йому тепер тісно. Починається сезон замовлень, а у него страйк. Ідей страйк мусить бути виграний робітниками. Розуміється, робітникам потрібна допомога. Бо ми знаємо Фобітничі засоби. І що допомогу вінніпегське робітничтво повинно дати страйкуючим товаришам Вестерн Глов Боркс та Ледер Продукс. Страйкуючих невеликий гурток і коли за ними стане перш всего членство краєвнх юні, а також і інші робітничі організації, то побіда за ними забезпечена.

Тож даймо допомогу цим страйкуючим, нашим товаришам!

ОДИН ДРУГОГО ХВАЛИТЬ.

Відбулася нарада міжтовим "робітничим" прем'єром Великої Британії, МекДоналдом і новим американським амбасадором до Великої Британії, Чарсом Досом. Саме коли Злучені Держави слускали на воду свого чергового новозбудованого воєнного корабля, що озброєний найновішим гарматами й робитиме 40 миль на годину — саме тоді Дос з МекДоналдом радисили над зменшенням озброєнь цих держав на воді.

Обидва дипломати, як "робітничий" так і капіталістичний, виглядали дуже серйозними в часі нарад. А що найважніше, то МекДоналд курив сигару, а Дос люльку. Друга важна справа Дос сидів плечима до вікна, поки МекДоналд писав "умову" про роззброєння на воді. Коли ж розсталися, то один від другого були в захопленню: представник найбільшої у світі капітаду — американського дуже сподобався "робітничому" прем'єрові, а голова "робітничого" уряду дуже сподобався Досові. Не прем'єр, а брлітият — каже Дос про МекДоналда.

Отже першим кроком "робітничого" прем'єра було визнання Радянського Союзу, як про це він говорив у своїй виборчій програмі, але наладнання кращих відносин між американським і англійським капіталами. Горюжена політика твердолобих консерватів за останні роки таки дуже подражнила відносини між цими двома імперіалістичними державами. Англійський капітал, який панував над морями й суходолами, ніяк не хотів уступити свого першества новому капіталістичному колосьові, що, головню після війни, почав панувати над світом. Коли англійському імперіалістичному загрозила небезпека, з боку мілітаристичної Німеччини, індустрія й воєнна мць якої мочала швидко темпом випереджувати сили Великої Британії — англійський капітал вписався в торгю німецькою імперіалістичною й деррегтн його, розуміється, при допомозі кількох інших держав, в тому числі й Злучених Держав. Але від того часу на передовій фронті виступив долар, який до війни не виказував такої зажерливості. Горді представники англійського капітаду ніяк не хотіли погодитися з тим, щоб босю уступити першество дипломатії долара. Антагонізм між цими двома світовими конкурентами зростав швидким темпом. Наближався зудар. Аж ось консервати втратили владу, уступивши місце партії праці. І-ж представники, як тільки прийшли до влади, почали шукати миру із капіталам Злучених Держав. Вони рішили випробувати мондизм в політично-міжнароднім зв'язинню, цим разом забезпечуючи добробут англійського капітаду не перед англійським робітничтвом, але перед агресивністю американського капітаду.

Чи вдасться це МекДоналдові? Сумніваємося. Хоч частинка капіталістичної преси Великої Британії починає захоплюватися закордонною політикою МекДоналда, стріти його на рівні з найбільшими дипломатами країни, уважати кожне його слово — історичним, то при першій спробі МекДоналда піти на уступки американському імперіалістичному вою його розвінчає. Але покищо англійська капіталістична преса бачить, що МекДоналд старается "з честю" вивести з міжкого англійського капіталістичного корабля.

Щоб говорити справді про роззброєння на воді таких двох імперіалістичних сил, як Злучені Держави й Велика Британія, треба перше говорити про те, щоб вони зрелися своїх колоній, суперництва на міжнароднім ринку, зягнорчої політики в Південній та Центральній Америці й Китаю. Доки-ж цього не буде, доти ні МекДоналд з Досом, ні з Гувером нічого не зарадять. Вони по суті серйозно над цим і не радять. Під гарними словами та похвалями у кожного з них ховається одна й та сама думка: як би то мені його перехитрити.

ДЕНЬ ГРІЗНОЇ ПЕРЕСТОРОГИ.

Літо цього року буде дуже врожайне на свята й ювілеї. На цей рік припадають кілька днів — десятирч, що нагадують людству про остайню імперіалістичну війну. Буржуазія гадає перетворити їх на свята воєнничого націоналізму, захоплюючи трудящих згадоку про великі перемоги, споруджені на кістках і крові людства. Так у червні минає 10 років версальського мирного договору, що поневолив Європу і видав її під владу ненажерливого французького імперіалізму, 14 — серпня відзначають роковини вибуху імперіалістичної війни.

Починають ці дати можна використати по ріжкому. Буржуазія країни переможиць закидає своїх підданців боронити награблене в інших народів переможені держави вдавнати до патріотичних похиттів людности, плакаючи ідеї реваншу і віддати. І, нарешті, слухатиме по всій земній кулі галлом відмінна тає, однакова для всіх країн, для всіх народів — ідея міжнародньої, пролетарської солідарности, що повинна через останню громадянську війну знищити можливість всяких воєн.

За такий день комуністи Західної Європи вибрали день 1. серпня, 15 років тому що дату відзначено першими пострілами на німецько-російському кордоні і офіційним оголошенням війни між кайзерською Німеччиною і царською Росією.

Конференція представників західно-європейських компартій, що збиралася в бельгійській столиці Брюсселі, ретельно обміркувала плян цієї величезної мілітаристської кампанії. День 1. серпня мусить бути демонстрацією бойової готовності пролетарів даги на лежку відсім своїм урядам, в ітих спробах втягти народи в нову різанину, або напасти на

БЕРЛІН БЕЗ "РОТЕ ФАНЕ".

Берлін без газет — це наче столиця без засобів сполучення. І те, і друге вже було, але тільки тоді, коли берлінське робітничтво загрозливо підносило кулака, як от, скажім, підчас Каппового путчу 1920 року.

Берлін без "Роте Фане" — таке було вже частіше, завжди, коли капіталістам треба було безборонно провадити якусь велику кампанію брехонь.

"Ді Ро-оте Фа-а-ане!" "Ді Ро-отє Фа-а-ане!" — цей вигук є невід'ємна частина берлінського життя. Та ось уже понад два тижні його не чути.

"Ді Ро-оте Фа-а-ане!" "Ді Ро-отє Цагер!" "Ді Нойє Бей Цетт!" ("Берлінер Цайтунг"), "Акт-Ур-А-абендблэт", "Тем-по-о, ді-цайте Аугабе", "Ді Наалтаугабе", — лунають назви газетних ретивалій буржуазії до дух неспівити на новини, стодичної людини. Але "Ро-отє Фа-а-ане" не чути вже понад два тижні. Не чути голосу правди.

Союз Радянських Республік. Газло оборони СРСР звычайно зрозуміє кожному родінці. Пропагувати його, однак, треба з найбільшою настирливостю, бо не скрізь ще дійшло до мас, яка близька і реальна перспектива нападу на СРСР. До розуму й серця кожного пролетарія повинна дійти та незаперечна істина, що одвернути замах на країну, де будувється соціалізм, можна тільки за високої свідомості робітничтва на чолі з його витриманим авангардом — комуністичною партією.

Західно-європейські передові робітники безперечно добре зрозуміли, як тяжко доведеться їм, коли взятися за організації і проведення міжнароднього протнмперіалістичного дня. Революційні маси на траплять на шалений опір буржуазії, що, очевидно, прагнуть перешкодити, а може й забронити саму демонстрацію. Проте, бути свідомим великих труднощів — це значить вміти їх переборювати. До того ж події, що відбулися якраз підчас конференції, могли тільки підбадьорити делегатів і дати їм певність того, що почата справа часино завершиться.

Червоный огляд, що відбувся в більшості промислових осередків Німеччини, довів, що воля до боротьби не послабла в німецьких робітників. Через якихось 3 тижні після кривавої берлінської розправи, робітники знашли в собі досить сил і мужности, щоб знову вийти на вулиці. У червоному огляді в перших давах виступали алені Союзу Червоної Фронтоніків, хоч з наказу меншовицьких міністрів, Союз розпущено і забронено. Як видно, урядовими репресіями нічого не втїє.

День 1. серпня зрвати нікому не поїається. Ідея інтернаціональної пролетарської солідарности — непереморна сила.

З гомону газетярських вигуків чимраз гучніше і частіше лунають тепер ді назви, зокрема в Нордені (північна частина Берліну) та в Остберліні (східня частина), а також і в центрі. Після обіду сила газетників швидко біжить до своїх постів на рогах вулиць, із вигуком "Ді Вельт ам А-абенд". У першій дні травня ця газета, що насамперед обстоєє дружні стосунки з Радянським Союзом, виходила тиражем понад чверть мільйона примірників.

"Ді Вельт ам А-абенд!" Правда про перше травня!... Наперекір усюму 250 тисяч газет летіли до квартир берлінців і розповідали правду.

Вранці, коли все поспішає на роботу, на всіх зупинках та рогах вулиць уже три місяці лунає новий вигук: "Ді Вельт ам Мо-орген!". Тепер цю назву перероблено на "Берлін ам Мо-орген!". Це бойова сестра газети "Вельт ам Абенд". У першій дні травня понад 100 тисяч примірників цієї дової газети підтримували боротьбу

проти кампанії брехонь буржуазної та соціал-демократичної газетної ватаги. Газету допіру, засновано, а вона вже має такий великий тираж. Брехливий "Форвертс" з його 30 тисячами тиражу тут не нає значає. Проте буржуазна так звана "демократична ліва" преса й реакційна преса преса переважають у Берліні. Без "Вельт ам Абенд" та "Берлін ам Морген" у Берліні було б кепсько з правдою, а зарамом із надією на перемену пролетаріату.

Друкарня та видавничтво десь закордоном, "Роте Фане" забронено, але ходить з руки-ручки "Роте Штурмфане". Не можна отже затупити партій роту й приховати ганьбу терористичних вчинків соціал-демократичної поліції. "Роте Штурмфане", що правда, маленька, дехто не бачить як цей "Червоный бойовой прапор" має над Берліном, але "Роте Штурмфане" смілива й видважна, вона борється за пролетарську правду.

У першій дні травня берлінська поліція ганялася не тільки за демонстрантами, а й за фото-апаратами. Що — правда це не дало їй бажаних наслідків, бо сотні фото-світані, які якразло ластують поліційний чтор, наперекір поліції пішли по білому світі. Мій апарат конфіскували, але я вже дістав його назад.

В "Алексі" — так звать поліцій-президію — мені довелося почекаати на сходах. Коли я зайшов у середину, ури-

довець передав мені мій апарат. Він хотів, щоб я підписав великий протокол, а я питаю в нього:

"Може, ви мені спершу покажете той закон, на підставі якого мене заарештували та конфіскували мій апарат?"

Мое питання надто трудне для нього. Він іде до свого начальства. Повернувшись, він каже:

— Бачте, від нас уже послали клопотання до пана міністра, щоб видали таке розпорядження... Але тепер поліція дано вказівки не робити цього більше.

Отже, нема такого закону, і мій арешт та конфіскація мого апарату було проти закону?

Та бачте, я тільки виконавчий орган. Законі-ж видають згори намагається він відбредхатися.

А де мій платіжок? Вони задишаються тут — розвізує справу урядовець.

Дозвольте, неже ви хочете, щоб я притягнув поліцію до суду за крадіжку? Чи платіжки моя приватна власність. Давайте бє-суді...

Він знов іде до свого начальства та приносить мені мій платіжок. На кожному фото-знімкові видно ватаги шупо, що кидуються з гумовими кийками на робітників. Та лише тільки в тім, що поліційні чиновники, посіпаючи кепсько проявили платіжки. Інакше сказавши, вони не тільки викрали їх, а й зіпсували.

Вілії Тейл.

БОРотьБА МІЖ КОМПАНІЯМИ ФОРДА й ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС.

Автомобільна промисловість — зараз одна з найважливіших галузей промисловості Злучених Держав. У неї вкладає величезні капітали — мільярди доларів. До 1916 року автомобільна промисловість розвивалася надзвичайно швидко: з 1903 року до 1910 продукція зросла на 822%, з 1910 до 1916 — на 842%, з 1916 до 1923 року помірчється велике зменшення темпу — продукція зросла лише на 69%. Позачин з 1927 року іде певна стабілізація розмірів автомобільного виробництва — 4 мільйони машин щороку.

Внутрішній ринок насичується. Підприємці автомобільної промисловості все частіше скаржаться на зменшення споживання. Споживання падає, не вважаючи на великий розвиток системи кредитування. Великі автомобільні фірми починають наступати на зонні ринки. У цьому наступі дедалі загострюється суперництво між автомобільною компанією Форда і Дженерал Моторс.

Боротьба між цими двома величезними підприємствами триває давно. Майже в жадній галузі промисловості Злучених Держав рационалізація й концентрація виробництва не досягли таких розмірів, як в автомобільній. В Америці було колись 700 автомобільних фірм, 1923 року їх було вже лише 86, нині тільки 30. Компанія Форда, заснована 1903 р., до 1924 року зберігала першій позиції. Вона виробляла більшу кількість машин, ніж усі інші компанії. Дженерал Моторс, субсидована великими банками Морган і Дюпон, з 1924 року почала наступ на компанію Форда. В кінці 1925 року цей наступ дав свої наслідки.

Дженерал Моторс кинула на ринок 39%, а Форд лише 24%. загальної автомобільної продукції. Форд почав скорочувати виробництво. 125,000 робітників було викиннуто з підприємств Форда. У виробництві Форда почалися великі зміни, вперта праця над утворенням нового типу автомобіля,

спроможного боротися з автомобілем Дженерал Моторс Ко. Був випущений новий 4-циліндровий автомобіль. Дженерал Моторс тоді, в свою чергу випустив нову марку автомобіля Шевролет з 6 цнліндрами, за ціну 675 доларів.

Кілька місяців тому Дженерал Моторс став фактичним хазяїном великої німецької автомобільної фірми Опель, що виробляє 45% загальної продукції автомобілів у Німеччині. Нині циркулюють уперт чутки про переговори Дженерал Моторс з італійською фірмою Фіат та з французьким товариством Сітроен. Фінансово-економічні журнали стверджують, що між Сітроен і Дженерал Моторс уже підписано контракт з участю банку бр. Лазар, під фінансовою контролею якого є Сітроен. Між банком бр. Лазар і банком Острік, що фінансує величезні операції французьких філій компанії Форда, велике суперництво.

Форд не відстає від Дженерал Моторс у цій боротьбі і наступови на світові ринки. По багатьох місцях Європи Форд буде свої підприємства. У Дагенгемі (Англія) завод Форда випускає 200,000 машин.

Німецький трест фарбних речовин, зв'язаний з нафтовим трестом Стандард Ойл, організує в Америці своє підприємство за підтримкою Нейшенел Сіті Бенк, зв'язаного з компанією Форда. Це нове утворення, скероване проти англійського хемичного тресту, зв'язаного з Дженерал Моторс і банком Декон.

Зрозуміло, що європейські фірми вперто боряться за свої позиції. Відповіддю на прохникнення Дженерал Моторс у компанію Опель було утворення великого об'єданого тресту фірм Доймблер, Бенц-Адлер, Бренбор і т. ін. Щоб домогтися успіху, цей трест повинен ще більше рационалізувати методи свого виробництва і погіршувати матеріальний стан робітників, що працюють у ньому.

ПЕТЛЮРІВСЬКА НІЧ-ЧЕМНІСТЬ.

Як далеко може упідатися петлюрівець вказує такий дріякий епізод:

"Зема Волинська" описуючи державне свято Польщі 3-го травня закинула петлюрівцям що їхня "Рідна Хата" в Луцьку не вивисла в тім дні державного прапору на своїйму прешешкані. Чи одна стрічка не відводення хазинію затривожила петлюрівців і вони, аби не стратити ласки у панів вєсунули на свою оборону найбільшу гармату. Сам Петро Певний, ред. "Української Ниви" за своїм власним підписом, влизавши українців за співання "Не пора, не пора", вазив доказувати, що прапору не вивислено на поміскаїню "Рідної Хати" тому, що хата ще не зремонтована, що вгадали справа сплвнжати між полками, а українцями виявляється не в прапорах, а в чомусь іншому, а вкінці для підкрплення своїх виводів докотився до такої лави:

"Свою відданість польсько-українській згоді ми заманifestували під Замостям, брали участь у "Цуді над Віслоу", і не один з нас в історичні дні Польщі шов до Бєльведеру, коли провадився штурм єндєвської бастилії. Окропили ми своєю братерською приязню на боєвих полях, де йшла боротьба за життя Польщі і України. Цю братерську згоду ми непереховали й надалі і доказом її були на відкритті "Рідної Хати" гимни ренісполитой і українського народу, — ті гимни, які товаришили нам на полях бойових та які вперше почуло громадянство Волині в українській установі"

Всякі бувають зичари і зрадники, але всіх їх перевидає петлюрівський наймит.

ТЕАТР МАРІОНЕТОК.

Консервативна, ліберальна та партія праці — маріонетки в руках англійської буржуазії.

Починається вистава. Туш, музика, грім і дзвін. Три актори, — слава, слава! Виступають всі на кін.

Перший, хоч і твердолобий, Та веселий молодць. Другий... чим не доповідь? Ліберал, хві йому грєць!

Третій... теж солідний звичай. Гітого визнали всі.

Вийшов кроком робітничим. Ось він сам у всій красі!

Всі змагались, хто краще. Хто еуманніше й сильніш.

Я!

— Ні, я!

— Ех, ти, лєдащо!...

— Кажу — я! А то — дивн-ж!

Обицянки та погрози, Сьомі, позди без кінця. Всі стрибують, наче кози. Пєса гарна, як життя.

Б'ється... — Ні, нема рячуку!

Всі суворі, всі меткі. Ну... а гляньмо-ж за лаштунки! Всі-ж бо троє — лиш лязьки!

Жирний дядя їх тримає. Робить кожний їхній рух. Сам говорить, сам гукєє. Не висовуючи рук.

Хто там кого не поборе, Жирний дядя, живучи. Доти буде мати збори, Доки... будуть глядачі...

Мартин Задєка.

ГОТЕЛІ ДЛЯ ВІПСЬКА.

ШКАГО, 11-го червня. — Полковник Джеймс К. Персон лезде у своїм мобілізаційнім пляні, щоби на случай вибуху війни зареєквирувати на потреби війська всі готелі. Це буде дуже практичне, бо не забере багато часу на шукання квартир. Дотого населення не буде мати притоки до нарікань з приводу розкватирювання жовнів-рив по хатах.